

Број/Број:01,02,04/2,03-05-122/09
Сарајево/Sarajevo, 18. 05. 2009.

КОЛЕГИЈУМУ ОБА ДОМА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

КОЛЕГИЈУМУ СЕКРЕТАРИЈАТА

ЧЛАНОВИМА ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ У ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНОЈ УНИЈИ

СЕКТОРУ ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ОДНОСЕ И ПРОТОКОЛ

**ПРЕДМЕТ: Извјештај са парламентарне конференције о глобалној економској кризи,
одржане у Женеви 07. и 08. маја 2009. године**

У организацији Интерпарламентарне уније, у Женеви је 07. и 08. маја 2009. године одржана парламентарна конференција о глобалној економској кризи. Парламентарну скупштину БиХ на овој конференцији представљали су:

1. Драго Калабић, председавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ-у;
2. Винко Зорић, замјеник председавајућег Делегације;
3. Адем Хускић, члан Делегације;
4. Марина Мијачевић, секретар Делегације.

Конференцију је отворио др Тео-Бен Гурираб, председник Интерпарламентарне уније, а теме, односно панел расправе које су се нашле на дневном реду биле су:

- Каскадни пропусти: поријекло кризе
- Макроекономске политике у стимулисању глобалне економије
- Потрага за новим путем ка стабилности и расту
- Ублажавање негативних утицаја кризе на развој
- Полни аспекти економске кризе
- Реформа међународног финансијског система
- Принципи реформе: пут према новом *Bretton Woodsu*

У свом обраћању др Гурираб је истакнуо потезу за уређењем финансијског сектора као и улогу парламената у креирању новог система који ће бити прилагођен потребама свих грађана. Из тог разлога потребно је обезбиједити ближе међусобне односе парламената и међународних финансијских институција у надметању за спровођење јачег парламентарног надзора. Увјерен је да парламентарци имају највећу улогу за успјех сваке реформе те је из тог разлога најбоља подршка коју парламенти могу дати владама управо строги надзор.

Делегати на конференцији имали су прилику да размијене мишљења у вези с путевима којима је могуће ићи напријед у тренутку када се свјетска привреда налази усред свобухватне кризе, која је почела на тржишту некретнина у САД-у, ширила кроз

нерегулисани финансијски систем те довела прво до кризе кредитног тржишта а затим и кризе запошљавања. До данас се она развила у комплексан и зачарани круг, са падом цијена некретнина и порастом незапослености. Од почетка 2009. године, утицај рецесије се рапидно појачава у подручјима у развоју, усљед драстичног пада извоза и пресушивања прилива приватног капитала. У првих пар мјесеци 2009. године незапосленост незаустљиво расте. Истакнута је чињеница да би преко 200 милиона радника могло запасти у екстремно сиромаштво (углавном у земљама у развоју), гдје нема заштитних мрежа социјалне сигурности, што значи да би број оних који раде али су сиромашни (са зарадом мањом од 2 долара по члану становништва) могао нарасти на 1,4 милијарде. Наглашено је да 60 одсто сиромашних у свијету чине жене. Претпоставка је да ће криза учврстити устаљену неједнакост, али још вјероватније је да ће изазвати огорчење жена, гурајући их још дубље у сиромаштво. Апеловано је на парламенте да у својим политикама и програмима које раде као одговор на кризу узму у обзир једнакост полова и политичко учешће жена.

Сви делегати на конференцији сагласили су се да је потребна нова национална и глобална регулаторна архитектура која би рестаурирала финансијско тржиште. Осим тога, постоји потреба за успостављањем новог модела економског развоја који би био економски ефикасан, социјално праведан и еколошки одржив. Он мора ставити тачку на политике које су довеле до огромне неједнакости у протекле двије деценије. Стога су потребне корјените промјене у креирању политика.

Главни проблем о којем се расправљало односио се на питање изградње повјерења заустављањем суноврата у свјетском развоју и обртањем трендова у запошљавању. Из тог разлога, владе су позване да предузму све потребне мјере те искористе моћ коју имају над банкама да поново покрену кредитно тржиште и дају додатну ликвидност. Централне банке морају наставити снижавати интересне камате и квантитативно олакшавати монетарну политику тако да се владине инвестиције финансирају уз ниже каматне трошкове. Потребно је такође, унутар граница, побољшати мјере које се односе на раст и запошљавање.

Приоритет у свему томе мора бити задржавање људи на радним мјестима. Стога је неопходно спровести програме који би смањили ризик од незапослености и губитка примања. Предузећа морају бити социјално одговорна и својим радницима пружати могућност преквалификације.

Представници парламената земаља учесника конференције позвали су све владе да усвоје такве политике тржишта рада којима се позивају предузећа да не проглашавају раднике технолошким вишком на први знак проблема те у фокус стављају групе које су највише погођене кризом, као што су млади људи, старији и неквалификовани радници или радници који раде на одређено, жене и мигранти. Истакнута је потреба пружања подршке приходима, посебно кроз доприносе за незапослене као и инвестирањем у људе, односно омогућавањем стицања нових радних вјештина радника свих старосних група.

Извјештај припремила
Марина Мијачевић

Извјештај одобрио
Драго Калабић

Секретар Делегације ПСБиХ у ИПУ-у

редсједавајући Делегације ПСБиХ у ИПУ-у